

ACTUALITEITSMOTIE OVER ENERGIE

Energie moet opnieuw in handen van de werknemers en de burgers !

De liberalisering van de energiesector is een fiasco ! Zowel voor de consumenten als voor de sector zelf.

Volgens de voorstanders van de liberalisering van de energiesector moest die een belangrijke vooruitgang mogelijk maken - zoals de daling van de factuur voor de consumenten en het garanderen van de energievoorziening, de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening, de uitbreiding van het aanbod en de aanpassing ervan aan de behoeften van de consument. We zijn er dus nog lang niet.

Tussen 2007 (begin van de liberalisering van de energiemarkt) en 2017, is de elektriciteitsprijs voor de eindverbruiker (alle belastingen inbegrepen) gemiddeld met 71,81 % toegenomen voor de huishoudelijke klanten (CREG – federale regulator) !

Vandaag, in een 'geliberaliseerde' en marktgerichte sector is het voortbestaan van bepaalde productiemiddelen enkel mogelijk dankzij de financiële tussenkomst van de Staat, via subsidies of andere vindingrijke constructies (capaciteitsvergoedingsmechanisme – CRM, strategische reserve, hernieuwbare subsidies).

Deze liberalisering bewijst dat, wanneer een Staat een zo strategische sector als de energiesector niet in de hand heeft, dit ten koste gaat van het algemeen belang van de bevolking, van de werknemers en van de bevoorradingszekerheid van het land. De privésector de teugels in handen geven, is gevaarlijk want die heeft de maximalisering van de winsten van de aandeelhouders als allereerste doel, en niet het algemeen belang.

Daarom ijvert het Federaal ABVV zoveel als mogelijk voor een energiesector in publieke handen met zowel overheidsbedrijven, intercommunales als burgercoöperatieven als vaste waarden.

Het Federaal ABVV vraagt dan ook – naast de ondersteuning van de opkomst van de zelfproductie, zowel door burgers (o.a. via coöperatieven) als door sommige bedrijven – dat de Federale Staat, op korte termijn, een ambitieuze overheidsinvesteringsstrategie ontwikkelt (namelijk via een oproep tot crowdfunding) met betrekking tot de capaciteit van de elektriciteitsproductie waardoor de overheid opnieuw de controle op deze strategische sector krijgt.

De Staat moet rechtstreeks in productie-eenheden kunnen investeren : om een maximale energieonafhankelijkheid van het land te verzekeren.

Voor het Federaal ABVV zijn dit onmisbare voorwaarden om te vermijden dat de ontwikkeling van deze sector zou leiden tot de toepassing van het principe '*Nationalisering van de kosten en privatisering van de winsten*'.

In dit kader eist het Federaal ABVV ook een werknemersvertegenwoordiging in alle instanties verantwoordelijk voor de opvolging en de controle van deze strategische sector. Dit begint bij de onmiddellijke naleving van het adviescomité Gas Elektriciteit (verbonden aan de CREG) met, op korte termijn, een deelname van de vakbonden en de burgers aan het nieuwe orgaan dat de regering MR/N-VA voorzien heeft (Federaal Energie Comité) en wel om te vermijden dat de vertegenwoordigers van de patronale belangen dit orgaan monopoliseren.

Wat nu de productie betreft: Zonder te willen terugkomen op de beslissing om de bestaande kerncentrales te sluiten volgens de door de federale overheid vastgestelde timing, komt het erop aan een energiemix te ontwikkelen die een zo groot mogelijke energieonafhankelijkheid verzekert, evenals een bevoorradingszekerheid die sterk steunt op een verankering van de plaatselijke productie. Deze energiemix - die een aanpassing en een dringende consolidering van het uitrustingsplan vergt en wel in overleg met de sociale gesprekspartners – moet opgebouwd worden via de versterking van de bestaande productiecapaciteit, waarbij de ontwikkeling van nieuwe capaciteiten voor gascentrales aangemoedigd wordt evenals de ontwikkeling van de productie op basis van hernieuwbare energie (biomassa, zonne- en windenergie) of van energie gebaseerd op innoverende technologieën.

De kwestie van de interconnecties en de bevoorrading door buurlanden kan alleen als aanvulling bij de ontwikkeling van de Belgische energiemix beschouwd worden, en wel met de bedoeling de coherentie in de sector in België te verzekeren en de werkgelegenheid te waarborgen. De netten van de toekomst moeten kunnen omgaan met tijdelijke overschotten of tekorten aan hernieuwbare elektriciteit (bv. op dagen met veel of weinig zon en wind), met opslagsystemen zoals batterijen of door uitwisseling van energie met de buurlanden.

Bij de uitbouw van deze energiemix moet de werkgelegenheid een prioriteit uitmaken. Er moet gezorgd worden voor een optimaliseren van de - directe en indirecte - structurele werkgelegenheid in België, waarbij sociale dumping vermeden wordt, via regulariseren in alle segmenten van de sector. De bestaande werkgelegenheid moet gevrijwaard worden evenals de creatie van kwaliteitsvolle banen, met naleven van de sectorale onderhandelingen inzake werkvoorwaarden (verloning inbegrepen) van de werknemers actief in de bestaande filières (onder andere voor de werknemers die bij de nucleaire filières betrokken zijn), rekening houdend met hun competenties en kwalificatieniveau.

Zoals hoger vermeld, zonder te willen terugkomen op de beslissing om de bestaande kerncentrales te sluiten volgens de door de federale overheid vastgestelde timing, moet het eerst en vooral zeker zijn dat deze energiemix voor elektriciteitsproductie zich inschrijft in een rechtvaardige overgang naar een koolstofarme maatschappij, en bovendien de doelstelling m.b.t. maximale energieonafhankelijkheid respecteert en tegelijk ook de bevoorradingszekerheid van het land, het behoud van de werkgelegenheid, de competenties, de huidige scholings- en verloningsniveaus, de sociale dialoog, de economische ontwikkeling, onze klimaatverbintenissen en het beleid inzake prijscontrole en – beheersing respecteert – dit in ten voordele van alle consumenten.

Wat het transport betreft : er is een versterking van de controle en van de deelname van de Staat inzake transport van gas en elektriciteit. De liberalisering van dit segment is evenmin aanvaardbaar. België moet erop toezien dat zijn energiebevoorrading niet uitsluitend gebaseerd is op invoer via grote transportnetwerken, dit zou een nefast effect op de prijzen kunnen hebben. Een evenwichtige uitbouw van het transportnetwerk is nodig om een black-out te vermijden.

Wat de distributie betreft : het federaal ABVV vraagt met aandrang dat het distributienetwerk voor gas en elektriciteit in overheidshanden blijft.

Wat de verkoop betreft : het ABVV verdedigt een versterkte controle op de prijzen en een daling van de BTW. Elke leverancier moet een transparant tarief aanbieden, er moeten duidelijke regels uitgevaardigd worden m.b.t. eventuele prijsschommelingen.

En vermits energie (gas en elektriciteit) tot de eerste levensbehoeften behoort, is het absoluut noodzakelijk de economisch zwakke bevolkingslagen die met energiearmoede bedreigd worden, te beschermen; vermits de beste energie de energie is die niet verbruikt wordt, vraagt het ABVV dat er een uitgebreid programma opgesteld wordt m.b.t. het beheersen van de vraag en een rationeel energiegebruik !

Tenslotte is het absoluut noodzakelijk dat de Europese Unie eindelijk beschikt over een gemeenschappelijk energiebeleid. Dit om de coherentie van de beleidslijnen te verzekeren, de rechtvaardige overgang naar een koolstofarme economie te waarborgen, concurrentie tussen Staten te vermijden, de verbruikers toegang te verzekeren tot duurzame en goedkope energie en ook de bevoorradingszekerheid veilig te stellen in het belang van werknemers en verbruikers.